

ETTEMME HARHAAN KÄÄNTYIS...

Puolenkymmentä vuotta sitten jauhettiin lehtien palstoilla ja muissa tiedotusvälineissä korkeimman oikeuden jäsenen Eeva Vuoren tapauksesta miltei kyllästymiseen saakka.

Tuskinpa löytyi montakaan kansalaista, joka olisi ryhtynyt puolustamaan rouva oikeusneuvosta. Vaikka laillinen oikeuskäsittely ei tapausta tuomitsekaan, oli kansan tuomio mitä murhaavin. Kansalaisten oikeus ja kohtuus ei aina ole tuomiovallan oikeustajun mukainen.

Entäpä mitä sanoisitte seuraavasta ”oikeustapauksesta”, joka toteutettiin ilmeisesti sellaiseen päämäärään pyrkiessä, että kaikesta huolimatta ”tarkoitusta pyhittää keinot”.

Ennen sotia suoritettiin eräällä maatilalla Laatokan Karjalassa jako kahden veljeksen kesken. Maanmittari oli kutsunut asianomaiset paikalle jakoa aloittamaan. Tottuneena ja pitkäaikaisen kokemuksen omaavana toimitusinsinöörinä hän kohta totesi, että veljekset olivat kovin erilaisia luonteeltaan. Toinen, Juaso nimeltään, tuntui olevan hyvinkin sopeutunut, mutta Vasseli-veli puolestaan osoitti jo heti alkuun todelliset riitapukarin elkeet. Hän ei ollut mihinkään tyytyväinen. Syytteli toista osapuolta kaikesta ja isännöi taloa ikään kuin omistaisi koko ”manttaalin”. Insinööri haistoi, että vaikea jako oli tulossa. Tuskinpa tästä selvittäisiin ilman oikeuskäsittelyä.

Asia sai kuitenkin odottamattoman käänteen. Osaltaan siihen vaikutti insinöörin pitkä työkokemus ja miksei nokkeluuskin.

Vasseli, tuo riitapukarin elkeitä osoittanut jako-osakas, seurasi insinööriä pihalle, jonne luonnollisille asioilleen hän oli hetkeksi poikennut. Tämä tuli salaperäisen oloisena insinöörin eteen, tarjosi senaikaista viidensadan markan seteliä ja pyysi, että insinööri pitäisi jaon

kestäessä hänen puoliaan.

Vähän nolo tilanne se kieltämättä oli ja selvä lahjonnan yritys, josta seuraisi ankara rangaistus toteennäytettynä niin lahjonnan tarjoajalle kuin sen vastaanottajallekin.

Mutta kokenut toimitusinsinööri ei hämmästynyt ja ovela juonikin syntyi hetkessä. Tyynesti hän pisti setelin pariin kertaan viikattuun liivinsä etutaskuun ja jatkoi mitään puhumatta pirttiin.

Jakoa tehtiin nyt sovussa ja hyvässä yhteisymmärryksessä. Juaso-velihän oli ennestään sovinnollinen ja nyt Vasseli-kin luotti siihen, että toimitusmies pitää ”hänen puoliaan” jaon eri vaiheissa.

Niinpä selvitettiin maan jakamiset, tilit ja muut jakoon kuuluvat arviot loppuun saakka. Nimet pistettiin varmuuden vakuudeksi pöytäkirjaan ja toimituksesta annettiin valitusosoitus.

Hämmästyksellä melkoinen, kun toimitusinsinööri nousi oikein seisaalleen, kaivoi etutaskusta Vasselin antaman setelin, katsoi terävästi häneen sekä tuumasi: ”Palautankin takaisin tämän viisitasasen, tätähän ei enää tarvita”.

Oliko tässä tapahtunut oikeus ja kohtuus, se jää meidän itsekunkin arvioitavaksi.

Aarne Kärkkäinen

Aarne Kärkkäinen on emeritus lääninmaanmittausinsinööri Pohjois-Karjalan läänistä. Oheinen pakina on julkaistu aikaisemmin Kiuruvesi-lehdessä.

– Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) asetus kiinteistötietojärjestelmän suoritteista ja tietopalvelusta perittävistä maksuista (1108/2002).

Maksut ovat voimassa 1.1.2003–30.4.2004. Esim. kiinteistörekisteriote maksaa 4,50 euroa.

– MMM:n asetus KTJ:n tulojen jakamisesta (1109/2002).

Voimassa kuten em. 1108/2002. KTJ:n hallinnosta Maanmittauslaitos (MML) saa KTJ:n suoritettuloista 5,8 %. Muutoin jako tapahtuu niin, että MML saa 30,8 %, OM 55 % ja kunnat 8,4 %.

– VN:n asetus KTJ:n neuvottelukunnasta (963/2002).

Neuvottelukuntaan kuuluvat jäseninä edustaja OM:stä, MMM:stä, kunta-liitosta, MML:sta ja KR:n pitäjänä toimivasta kunnasta. Asetuksessa on säädetty myös neuvottelukunnan tehtävistä. Voimaan 1.1.2003.

– VN:n asetus MML:sta annetun asetuksen muuttamisesta (669/2002) sekä Geodeettisesta laitoksesta annetun asetuksen muuttamisesta (670/2002).

Asetukset tulivat voimaan 1.9.2002 ja sisältävät mm. luettelon pääjohtajan ja ylijohdajan tehtävistä.

– VN:n asetus virka- ja itsehallintoalueiden kielellisestä jaotuksesta vuosina 2003–2012 (1174/2002).

Maanmittaustoimistojen virkakielestä on säännös 18 §:ssä, alueellisista ympäristökeskuksista 26 §:ssä ja ympäristölupavirastoista 27 §:ssä. Asetuksista on myös säännökset kuntien (3 §), läänien (4 §) ja maakuntien (5 §) kielistä.

– Valtion talousarvio vuodelle 2003 (1242/2002).

Budjetin pääluokan 30 (MMM) nettomääräraha MML:lle on 44 980 000 euroa (30.61.21) ja arviomääräraha kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuville menoille 3 milj. euroa. Geodeettisen laitoksen toimintamenot ovat 2 990 000 euroa (30.62).

– VN:n asetus metsäkeskuksista (1205/

Vuoden vaihteessa on annettu uusia säädöksiä muun ohella KTJ:n suoritemaksuista, tulojen jakamisesta sekä neuvottelukunnasta. Virka- ja itsehallintoalueiden kielellistä jaotusta koskien on annettu asetus vuosille 2003–2012. Oikeudenkäyntikaarta on uudistettu, minkä johdosta siviiliprosessia koskevia uusia säännöksiä on alettu soveltaa 1.1.2003 alkaen. Heijastimen ja suojakypärän käytöstä on tieliikennelaisissa annettu muutos, joka myös tuli voimaan vuoden 2003 alusta.

- 2002).
Sisältää säännökset metsäkeskusten lukumäärästä, nimistä ja toimialueista sekä toimipaikoista. Voimaan vuoden 2003 alusta.
- **VN:n asetus metsäveroasetuksen 15 §:n muuttamisesta (946/2002).**
Verokuutiometrin raha-arvon laskennassa käytettävät suhteelliset vähennykset on määrätty metsäkeskusten toimialueittain. Voimaan 20.11.2002.
- **MMM:n asetus metsätalouden ympäristötuen laskennassa käytettävästä puukuutiometrin keskikantohinnasta (642/2002).**
Voimaan 14.8.2002.
- **VN:n asetus metsätaloudesta saatujen tulojen verotuksessa noudatettavista tuottoerusteista (995/2002).**
Sisältää kunnittain verokuutiometrin keskimääräiset raha-arvot kantohinta-alueilla I–III. Voimaan vuoden 2003 alusta.
- **VN:n asetus puutavaramittausasetuksen muuttamisesta (626/2002).**
Luettelo mittaajapiireistä. Voimaan 1.8.2002.
- **Laki metsästyslain muuttamisesta (1009/2002).**
Muutettuja säännöksiä mm. hirvieläinten pyyntiluvan myöntämisestä, riistanhoitopiiristä ja riistanhoitoyhdistyksestä. Voimaan vuoden 2003 alusta.
- **Verohallituksen päätös pellon keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta ja salaojituslisästä. (939/2002).**
Kunnittainen luettelo pellon keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta. salaojituslisä on 293,56 euroa/ha. Voimaan 1.1.2003 ja koskee varallisuusverotusta vuodelta 2002.
- **VM:n asetus rakennusten jälleenhankinta-arvojen perusteista (984/2002).**
Koskee vuoden 2002 verotusta, voimaan 2.12.2002.
- **Laki ympäristösuojelulain muuttamisesta (944/2002).**
Mm. polttolaitoksia koskevia säännöksiä. Voimaan 20.11.2002.
- **Laki muinaismuistolain 20 §:n muuttamisesta (941/2002).**
Koskee vähintään 100 vuotta sitten uponneita hylkyjä. Voimaan 1.12.2002.
- **VN:n asetus lehtojensuojelualueista annetun asetuksen 9 §:n muuttamisesta (912/2002).**
1.12.2002 voimaan tullut asetus koskee yhteystietä Mustavuoman ls-alueen läpi Ylläkselle.
- **Laki Repoveden kansallispuistosta (993/2002).**
Koskee kansallispuiston perustamista Valkealan ja Mäntyharjun kuntiin mm. Pahkajärven alueelle.
- **Verohallituksen päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2003 (1110/2002).**
Päätöksen mukaan osapäiväraha on 13 euroa ja kokopäiväraha 28 euroa. Matkakustannusten korvaus on 39 senttiä/km. Voimassa vuoden 2003.
- **VM:n asetus peruskoron vahvistamisesta (1046/2002).**
Ajanjaksona 1.1.2003–30.6.2003 peruskorko on 3,25 % vuodessa.
- **Laki valtion liikelaitoksista (1185/2002).**
1.2.2003 voimaan tulevassa uudessa laissa on 20 §:ää koskien mm. liikelaitoksen taloutta, ohjausta, hallintoa ja henkilöstöä sekä kirjanpitoa ja tilinpäätöstä.
- **Laki eräistä kiinteistöjärjestelyistä (976/2002).**
Koskee valtion kiinteistövarallisuutta. Voimassa 1.1.2003–31.12.2004.
- **VN:n asetus valtion kiinteistövarallisuuden hankinnasta, hallinnasta ja hoitamisesta (1070/2002).**
Sisältää mm. luettelon valtion kiinteistöomaisuuden haltijavirastoista sekä menettelysäännöksiä omaisuuden hankinnasta ja myymisestä. Voimaan vuoden 2003 alusta.
- **VN:n asetus valtionkonttorista (1155/2002).**
Vuoden 2003 alusta voimaan tulevassa asetuksessa on säännöksiä valtionkonttorin organisaatiosta, viroista ja asioiden käsittelystä.
- **Työturvallisuuslaki (738/2002).**
Vuoden 2003 alussa voimaan tulevassa entisen lain (299/1958) kumoavassa uudessa laissa (68 §:ää) on yksityiskohtaisia säännöksiä työturvallisuudesta. Työturvallisuusrikoksesta on lisäksi säännös rikoslain 47 luvun 1 §:ssä (739/2002). Lisäksi työsopimuslain (22/2001) 2 luvun 3 §:ää on muutettu (750/2002) työnantajan velvollisuuksien osalta.
- **Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta (630/2002).**
Voimaan 1.8.2002.
- **Laki valtion eläkelain muuttamisesta (1006/2002).**
Voimaan 10.12.2002 (ks. tark. 15 §). Laeissa muutettuja säännöksiä mm. työkyvyttömyyseläkeoikeudesta.
- **Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta (768/2002).**
Voimaan 1.1.2003. Uusia tai muutettuja säännöksiä mm. riita-asian vireilepanosta ja valmistelusta sekä pääkäsittelystä, käräjäoikeuden pöytäkirjasta ja tuomioistuimen ratkaisusta. Hakemusasioiden käsittelystä yleisessä alioikeudessa annettu laki (307/1986) on kumottu ja tilalle on tullut OK 8 luku.
- **Laki sakon täytäntöönpanosta (672/2002).**
Voimaan 1.10.2002. Lailla kumottiin sakkorangaistuksen täytäntöönpanosta annettu aikaisempi laki (318/1963) sekä siihen liittynyt asetus (321/1969).
- **Valtioneuvoston asetus sakon täytäntöönpanosta (789/2002), OM:n asetus julkisen notaarin suoritteiden maksuista (1210/2002).**
Voimaan 1.1.2003. Esim. allekirjoituksen oikeaksi todistaminen maksaa 5 euroa/allekirjoitus.
- **Laki tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta (1024/2002).**
Voimaan 1.1.2003. Esim. maa-oikeu-